

**ZAPYTAJ DORADCĘ:
25 praktycznych porad**

Finanse

**INTE
GRA
CJA**

Spis treści:

I. Renty, świadczenia, zasiłki	3
1. Renta z tytułu choroby	3
2. Zasiłek stały z MOPS	5
3. Świadczenia dla opiekuna	6
4. Przedłużenie okresu pobierania renty socjalnej	7
5. Zwrot renty socjalnej	8
6. Świadczenia rodzinne	9
7. Renta socjalna a alimenty	10
8. Alimenty z funduszu	11
9. Odszkodowanie po wypadku	12
10. Renta a świadczenia z MOPS	14
11. Zasiłek stały a inne dochody	15
II. Ulgi podatkowe	16
12. Odliczenie zabiegów rehabilitacyjnych	16
13. Odliczenie oprzyrządowania samochodu	17
14. Refundacja środków medycznych	18
15. Darowizna 1%	19
III. Ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne	20
16. Wpłata składki emerytalnej	20
17. Ubezpieczenie w NFZ	22
IV. Dofinansowanie z PFRON	24
18. Dofinansowanie składek	24
19. Dofinansowanie PFRON a emerytura	25
20. Dofinansowanie do aparatu słuchowego	26
21. Zwrot kosztów remontu łazienki	27
22. Likwidacja nietypowej bariery architektonicznej	28
23. Złożenie wniosku	29
24. Dofinansowanie z programu „Absolwent”	30
25. Egzekucja komornicza dofinansowania	31

I. Renty, świadczenia, zasiłki

1. Renta z tytułu choroby

Moja żona ma zdiagnozowaną schizofrenię od 17. roku życia. Obecnie ma już 33 lata. Przez pewien czas normalnie pracowała, ale obecnie stan zdrowia nie pozwala jej kontynuować pracy. Czy może ubiegać się o rentę z tytułu swojej choroby?

W myśl obowiązujących przepisów prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- została uznana za niezdolną do pracy,
- ma wymagany – stosowny do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy – okres składkowy i nieskładkowy,
- niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych (np. ubezpieczenia, zatrudnienia) lub nieskładkowych (np. w okresie pobierania zasiłku chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego), określonych w art. 57 ust. 1 pkt 3 Ustawy emerytalnej, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, staż pracy powinien wynosić 5 lat.

Natomiast osoba całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia, albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, może ubiegać się o rentę socjalną (**warunki, jakie trzeba**

spełnić, by pobierać rentę socjalną, znajdują się w e-broszurze „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad - Rodzice i opiekunowie”).

Warto przy tym wiedzieć, że posiadanie orzeczenia ZUS o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy nie oznacza, że osoba taka nie może podjąć pracy. W art. 13 par. 4 Ustawy o rentach i emeryturach z FUS czytamy: „Zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy”.

Ewa Szymczuk, doradca socjalny w Centrum Integracja w Warszawie

2. Zasiłek stały z MOPS

Mam orzeczenie o niepełnosprawności, stopień umiarkowany, w systemie pracy chronionej. Czy przysługuje mi prawo do zasiłku stałego z MOPS-u?

Sam fakt posiadania orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie gwarantuje uzyskania prawa do zasiłku stałego. Konieczne jest także spełnienie kryterium dochodowego. Przepisy stanowią, że zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (tj. 634 zł),
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie, są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj. 514 zł na osobę).

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

3. Świadczenia dla opiekuna

Czy opiekując się wspólnie z żoną 2 osobami niepełnosprawnymi (siostry żony – 84 i 87 lat – pierwsza grupa niepełnosprawności), możemy liczyć na jakieś wsparcie ze strony właściwych organów?

Opiekunowie osób niepełnosprawnych, rezygnujący z zatrudnienia w celu sprawowania osobistej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, mogą ubiegać się o specjalny zasiłek opiekuńczy. Świadczenie przysługuje, jeśli jest spełnione kryterium dochodowe, tj. 764 zł netto.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje jednak m.in. gdy osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Natomiast osoby wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu mogą ubiegać się w ośrodku pomocy społecznej o przyznanie usług opiekuńczych. Ich dostępność zależy od środków, jakimi dysponują poszczególne gminy. Dlatego najlepiej zasięgnąć informacji bezpośrednio u źródła, czyli w ośrodku pomocy społecznej w miejscu zamieszkania osób wymagających wsparcia.

Osobom powyżej 75. roku życia ustawowo przysługuje zasiłek pielęgnacyjny. **Więcej informacji o zasiłkach i innych świadczeniach wypłacanych opiekunom osób z niepełnosprawnością zawiera e-broszura „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad - Rodzice i opiekunowie”.**

Ewa Szymczuk, doradca socjalny w Centrum Integracja w Warszawie

4. Przedłużenie okresu pobierania renty socjalnej

Nie pracuję, mam orzeczenie lekkiego stopnia niepełnosprawności. Chodzę o kulach, jestem po czterech operacjach śródstopia. Przez 3 lata miałem rentę socjalną, czy w dalszym ciągu mi się należy?

Decyzja, jak długo wypłacana będzie renta socjalna, zależy od:

- złożenia odpowiedniego wniosku o kontynuację pobierania renty socjalnej,
- opinii lekarza orzecznika ZUS lub Komisji Lekarskiej stwierdzającej całkowitą niezdolność do pracy, spowodowaną naruszeniem sprawności organizmu, która miała miejsce:
  - a. przed ukończeniem 18. roku życia;
  - b. w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia;
  - c. w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Nie ma natomiast znaczenia, jak długo renta była wcześniej wypłacana.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

5. Zwrot renty socjalnej

Mam rentę socjalną, mój pracodawca za wrzesień, październik i listopad wypłacił mi o 5 zł więcej. Otrzymałam wezwanie z ZUS-u, że mam zwrócić 2965,40 zł. To jest więcej niż dostałam za te miesiące! Dla mnie jest to bardzo dużo. Dlaczego za zarobione 5 złotych więcej zabiera się po 741,35 zł?

W przypadku renty socjalnej jakiejkolwiek przekroczenie kwoty, do której można dorobić, powoduje niestety cofnięcie prawa do niej w miesiącu, w którym dochód przekroczył dopuszczalny próg.

Można odwołać się od decyzji nakazującej zwrócić rentę socjalną, można także spróbować złożyć do ZUS wnioski o umorzenie lub rozłożenie na raty kwoty zwrotu, argumentując szczególną sytuacją zarówno co do kwoty przekroczenia (niewielka kwota przekroczenia), jak i sytuacją życiową.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

6. Świadczenia rodzinne

W chwili zawarcia związku małżeńskiego moja żona straciła prawo do zasiłku z tytułu 500+ oraz zasiłku rodzinnego. Od urodzenia nie widzi na jedno oko, a drugie ma kilka dysfunkcji, co nie pozwala jej nawet na czytanie, korzystanie z telefonu czy komputera. Jej renta socjalna, włącznie z zasiłkiem pielęgnacyjnym, będzie teraz wynosić 850 zł. Wspólnie wychowujemy dziecko uczęszczające do przedszkola państwowego, za które płacimy ok. 170 zł. Mamy długi w wysokości 20 tys. zł oraz nie mamy własnego mieszkania. Niebawem komornik zajmie większą część mojego wynagrodzenia wynoszącego 2800 zł netto, zaś MOPR zaproponował mi porzucenie pracy w zamian za zasiłek opiekuńczy w kwocie 500 zł. Kończą nam się środki do życia, a nieznajomość prawa nie pozwala nam na ubieganie się o dodatkowe świadczenia. Gdzie mogę się zwrócić o pomoc?

Oprócz specjalnego zasiłku opiekuńczego, który proponuje MOPR w wysokości 520 zł, a który jest niskim świadczeniem (dlatego wiele osób z niego rezygnuje), wydział świadczeń rodzinnych w każdej gminie powinien posiadać środki na inne celowe świadczenia.

Pierwszym krokiem powinno być sprawdzenie, czy przyznane zostały wszystkie świadczenia rodzinne oraz czy przysługuje dodatek mieszkaniowy (w tym celu trzeba udać się do urzędu gminy). Następnie w MOPS warto zasięgnąć informacji na temat jakiejś dodatkowej pomocy – pieniężnej i niepieniężnej, a także poszukać fundacji lub stowarzyszenia, które mogłyby wesprzeć finansowo lub rzeczowo.

Także na portalu www.niepelnosprawni.pl można znaleźć wiele cennych informacji, które mogą okazać się pomocne w wychodzeniu z trudnej sytuacji życiowej.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

7. Renta socjalna a alimenty

Mam 19 lat, umiarkowany stopień niepełnosprawności (wrodzony brak lewej kończyny górnej). Uczęszczam do szkoły, a w przyszłości będę studiować. Zasądzone mam alimenty w wysokości 360 zł i zasiłek pielęgnacyjny. Chcę złożyć wniosek o rentę socjalną. Czy przy przyznaniu renty tracę prawo do alimentów? Jaka jest obecnie wysokość renty?

Obecnie renta socjalna wynosi 840 zł brutto. Otrzymywanie alimentów nie ma wprost wpływu na możliwość otrzymania prawa do renty socjalnej. (Informacja o warunkach, jakie trzeba spełnić, znajduje się w e-broszurze „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad - Rodzice i opiekunowie”).

Może jednak zajść odwrotna zależność - pobieranie renty socjalnej może mieć wpływ na wysokość zasądzonych alimentów. Może się tak stać, gdy osoba zobowiązana do alimentacji złoży wniosek do Sądu Rodzinnego o obniżenie lub zawieszenie świadczenia alimentacyjnego. Sąd w tej sytuacji jest zobowiązany do zbadania, jak fakt otrzymywania renty socjalnej wpływa na możliwość samodzielnego utrzymania się osoby pobierającej alimenty. Po rozpatrzeniu sprawy sąd wyda wyrok: utrzymanie dotychczasowego wymiaru alimentów lub zasądzi zmianę wysokości.

Przy czym trzeba pamiętać, że wniosek o podwyższenie wysokości kwoty alimentów może złożyć także osoba pobierająca świadczenie, jeśli na skutek zmiany okoliczności, np. wzrost kosztów leczenia, podjęcie studiów w innym mieście, wzrosną też jej koszty utrzymania.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

8. Alimenty z funduszu

Mam zasądzone alimenty od ojca, których on nie płaci, wskutek czego pobieram alimenty z funduszu alimentacyjnego. Mam znaczny stopień niepełnosprawności. Okazało się jednak, że zaszłam w ciążę. Czy nadal mam prawo do ich pobierania?

Zgodnie z art. 133 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Określony w tym przepisie rodzicielski obowiązek utrzymywania niesamodzielnych dzieci nie jest skonkretyzowany ani podmiotowo (brak granic wieku dziecka uprawnionego do alimentacji), ani przedmiotowo (brak ustawowego doprecyzowania niesamodzielności dziecka). Z powyższego wynika, że brak samodzielności dziecka odnosi się zarówno do małoletniego, pozostającego pod władzą rodzicielską, jak i do dziecka pełnoletniego, które nie z własnej winy nie potrafi jeszcze utrzymać się bez pomocy rodziców ze względu na swoją sytuację życiową, w szczególności chorobę, niepełnosprawność, brak wykształcenia czy zawodu, albo niemożność znalezienia pracy.

Co do zasady, kluczową kwestią jest ocena, czy osoba pobierająca alimenty jest w stanie lub nie utrzymać się samodzielnie, nie zaś kwestia bycia w ciąży lub rodzicem dla swoich dzieci.

Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

dr Michał Urban, radca prawny

9. Odszkodowanie po wypadku

Cztery lata temu miałem wypadek w pracy, ucięło mi dwa palce w prawej ręce, palec wskazujący i serdeczny, zostało mi przyznane 27% uszczerbku. Zmieniłem teraz pracę i dowiedziałem się, że mogę starać się o dodatkowe pieniądze z ZUS-u z tytułu stałego kalectwa. Gdzie musiałbym się kierować, żeby załatwić tę sprawę?

Wniosek o wypłatę odszkodowania należy złożyć w oddziale ZUS właściwym dla miejsca zamieszkania. Zgodnie z art. 11 Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy.

Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji.

Natomiast zgodnie z art. 15 powołanej wyżej ustawy przyznanie lub odmowa przyznania jednorazowego odszkodowania oraz ustalenie jego wysokości następuje w drodze decyzji ZUS-u.

Decyzję, o której mowa w ust. 1 (z zastrzeżeniem art. 6 ust. 4), Zakład wydaje w ciągu 14 dni od dnia:

- otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej;
- wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do jednorazowego odszkodowania oraz jego wysokość, ZUS dokonuje z urzędu wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji. Od decyzji przysługuje odwołanie w trybie i na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

10. Renta a świadczenia z MOPS

Mam umiarkowany stopień niepełnosprawności. Czy opieka społeczna może zabrać mi rentę, twierdząc, że to 20-letni syn musi mnie utrzymać?

Świadczenia rentowe z ZUS a świadczenia z pomocy społecznej są to dwie różne sprawy. Pobieranie renty z ZUS, np. z tytułu niezdolności do pracy, może być cofnięte tylko przez ten organ, np. gdy ustanie któryś z koniecznych warunków do przyznania tego świadczenia. Opieka społeczna nie może w tej kwestii podjąć żadnych decyzji. Natomiast otrzymywana renta z ZUS może mieć wpływ na wysokość dochodu kwalifikującego daną osobę do uprawnienia do skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

dr Michał Urban, radca prawny

11. Zasiłek stały a inne dochody

Otrzymuję 487 złotych zasiłku stałego. Ile mogę dorobić bez zmiany wysokości zasiłku?

W przypadku otrzymywania zasiłku stałego z pomocy społecznej każdy przychód może spowodować zmniejszenie wysokości zasiłku stałego o kwotę, którą pobierający świadczenie zarobił.

Przepisem, który wprowadza pewien wyjątek, jest art. 106 ust. 3a Ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który stanowi, że zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie pobierania świadczenia pieniężnego nie wpływa na wysokość świadczenia pieniężnego, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Informacja o wysokości kwot znajduje się w odpowiedzi na pytanie drugie - [2. Zasiłek stały z MOPS](#).

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

II. Ulgi podatkowe

12. Odliczenie zabiegów rehabilitacyjnych

Posiadam umiarkowany stopień niepełnosprawności 07-S, na stałe od 2006 roku. Od paru lat dodatkowo mam problemy ze stawami, narządami ruchu, często korzystam z rehabilitacji. Ponieważ terminy są długie, w ubiegłym roku wykupiłam trochę zabiegów. Czy mogę je odliczyć od podatku, mając 07-S i czy mogę odliczyć kabinę prysznicową, bo z powodu problemów wychodzenia z wanny zmieniłam ją na kabinę?

Można odliczyć zarówno wydatki poniesione na rehabilitację, jak i wymianę wanny na kabinę prysznicową. Ponieważ urząd skarbowy może zażądać udokumentowania ww. wydatków w sposób przewidziany przepisami, przed złożeniem zeznania warto porozumieć się z Krajową Informacją Skarbową: <http://www.kis.gov.pl/>. Tam też można zapoznać się z aktualnym katalogiem wydatków, na które przysługuje ulga rehabilitacyjna.

Ewa Szymczuk, doradca socjalny w Centrum Integracja w Warszawie

13. Odliczenie oprzyrządowania samochodu

Czy mogę odliczyć od podatku fakturę za montaż oprzyrządowania dla osoby na wózku? Sterowanie ręczne hamulec-gaz. Czy mogę odliczyć fakturę za opony zimowe na felgach stalowych z czujnikami do swojego samochodu?

W ramach tzw. ulgi rehabilitacyjnej istnieje możliwość odliczenia m.in. wydatków poniesionych na zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Zakup opisanego oprzyrządowania spełnia wymogi ustawowe (sterowanie ręczne, hamulec-gaz). Natomiast rozważenia wymaga kwestia opon zimowych na felgach stalowych z czujnikami, tzn. czy stanowią one sprzęt ułatwiający wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Różnorodność schorzeń, przyczyn niepełnosprawności i możliwości ich kompensacji sprawiają, że niemożliwe jest określenie ścisłego katalogu wydatków, które mogą zostać odpisane w ramach ulgi rehabilitacyjnej.

Dlatego w sytuacjach budzących wątpliwości warto zasięgnąć porady w Krajowej Informacji Podatkowej <http://mf-arch.mf.gov.pl/administracja-podatkowa/kontakt/krajowa-informacja-podatkowa>.

Biuro czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 18:00. Połączenie z telefonu stacjonarnego: 801 055 055. Połączenie z telefonu komórkowego: 22 330 03 30.

dr Michał Urban, radca prawny

14. Refundacja środków medycznych

Mam orzeczoną na 2 lata niepełnosprawność w stopniu znacznym. Czy mogę odliczyć wydatki na zakup opatrunków vac, Renasys F przy leczeniu stopy cukrzycowej?

W ramach tzw. ulgi rehabilitacyjnej można odliczać m.in. wydatki poniesione na zakup leków, których stosowanie zalecił lekarz specjalista. W przepisach prawa farmaceutycznego znajduje się definicja, jakie wyroby można uznać za leki. Są to: leki apteczne, gotowe, recepturowe oraz produkty lecznicze. W Urzędowym Wykazie Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdują się wszystkie leki i produkty lecznicze dostępne w Polsce.

W ww. dokumencie nie zostały natomiast wymienione materiały opatrunkowe, dlatego w myśl interpretacji podatkowych ich zakupu nie można niestety odliczyć w ramach ulgi rehabilitacyjnej.

dr Michał Urban, radca prawny

15. Darowizna 1%

Mam 23 lata, posiadam umiarkowany stopień niepełnosprawności, w tym okresie pojawiły się także problemy z sercem. Leczę się w klinice chorób mięśni, lekarze proszą o zrobienie badań genetycznych, niestety nie są one refundowane, a koszt pełnych badań to około 5500 zł. Są to bardzo ważne dla mnie badania, ponieważ moja choroba nie została jeszcze zidentyfikowana, odkąd się urodziłem. Czy jest jakaś szansa na jakąkolwiek pomoc w zebraniu takiej kwoty?

W przypadku niestandardowego leczenia, które jest kosztowne, a przy tym nierefundowane z urzędu przez NFZ, PFRON itp. instytucje, warto poszukać organizacji pozarządowych, których kierunek działania jest skoncentrowany na wspieraniu osób z nietypowymi schorzeniami. Może się okazać, że niektóre z tych organizacji realizują projekty, w ramach których mogą być ewentualnie finansowane takie badania. Rozwiązaniem będzie także skorzystanie za ich pośrednictwem z możliwości zebrania środków przy pomocy tzw. 1% lub zorganizowanie akcji w mediach społecznościowych. Niewątpliwie wiedza tych organizacji może pomóc w rozwiązaniu problemu.

Bazę organizacji pozarządowych prowadzi portal www.ngo.pl.

dr Michał Urban, radca prawny

III. Ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne

16. Wypłata składki emerytalnej

Jestem osobą niepełnosprawną z II stopniem niepełnosprawności, mam też rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wypłacaną przez ZUS – przyznaną na stałe. Oczywiście pracuję, ponieważ z samej renty nie jestem w stanie się utrzymać. Obecnie nie chciałbym przechodzić w wieku emerytalnym na emeryturę, rezygnując z renty. Rentę ZUS traktuję jako zabezpieczenie na wypadek, gdybym nie dał rady z przyczyn zdrowotnych już pracować. Czy ten kapitał, który został odłożony przez parę lat, jest możliwy do wypłacenia w późniejszym okresie?

Nie ma możliwości jednorazowej wypłaty składek zgromadzonych na koncie w ZUS. Obecnie tylko z IKE (Indywidualne Konto Emerytalne) i IKZE (Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego - tzw. III filar) można wycofać środki w całości (a w przypadku IKE także z części). Zalicza się je wtedy do postawy opodatkowania i płaci od nich PIT (co najmniej 18 proc.). Jednak już niebawem także ta możliwość będzie zablokowana, bowiem do Sejmu trafił projekt ustawy o przekształceniu OFE w fundusze inwestycyjne i przeniesieniu ich środków na indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego (IKZE), W tym projekcie zostały zapisane następujące obostrzenia: do końca 2019 r. nie będzie można wycofać pieniędzy. 2. od początku 2020 do końca 2024 r. będzie można wypłacić nie więcej niż 10 proc. wartości środków zapisanych na rachunku. I będzie to obłożone podatkiem 75 proc.

Informacja za Gazeta Prawna <http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/1048842,ofe-wyplata-iii-filar-pieniadze-emerytury.html>

Od dnia 1.07.2017 r. w każdym oddziale ZUS dostępni są doradcy emerytalni. Doradca emerytalny podpowie, kiedy warto skorzystać z uprawnień emerytalnych – tak, by cieszyć się z wyższego świadczenia. Obliczy też prognozowaną wysokość emerytury. Decyzję ostatecznie podejmuje osoba zainteresowana.

dr Michał Urban, radca prawny

17. Ubezpieczenie w NFZ

Czy będąc osobą niepełnosprawną umiarkowanie i bezrobotną, jestem ubezpieczony i czy mogę korzystać z usług NFZ?

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności nie jest równoznaczne z prawem do bezpłatnych, czyli finansowanych ze środków publicznych, świadczeń opieki zdrowotnej. Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 581 z późn. zm.) prawo do świadczeń w Polsce mają osoby ubezpieczone obowiązkowo, osoby ubezpieczone dobrowolnie i inne osoby – po spełnieniu warunków określonych w tej ustawie.

Na stronie Ministerstwa Zdrowia podana jest informacja, w jaki sposób można, nie będąc osobą ubezpieczoną, uzyskać decyzję uprawniającą do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej.

Z tej formy pomocy może skorzystać każdy, kto spełni poniższe warunki:

- mieszka w Polsce,
- nie ma ubezpieczenia (nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego),
- nie jest członkiem rodziny osoby ubezpieczonej,
- nie zawarł umowy o dobrowolnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
- spełnia kryterium dochodowe,
- nie występuje różnica między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny.

IV. Dofinansowanie z PFRON

18. Dofinansowanie składek

Gdzie mam wystąpić o refundację składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej?

Składki refundowane są przez PFRON. Formularze oraz zasady ich przyznawania omówione są na stronie <https://www.pfron.org.pl>.

Zgodnie z art. 25a. ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Fundusz refunduje osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota określona w art.18 ust. 8 oraz w art.18a Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 963, 1247, 1579, 1807 i 1810), z zastrzeżeniem ust. 1a.

Zgodnie natomiast z przywołanym ust. 1a w/w Ustawy refundacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje w wysokości:

- 100% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 60% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności;
- 30% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

19. Dofinansowanie PFRON a emerytura

Czy w momencie otrzymania emerytury z urzędu (z przejścia z renty z tyt. niezdolności) można zawiesić wypłatę świadczenia, żeby nadal podlegać dofinansowaniu do wynagrodzenia? Czy sam fakt otrzymania decyzji z ZUS jest już ustaleniem prawa i wyklucza dofinansowanie?

Zgodnie z art. 26a Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych pracodawcy przysługuje ze środków PFRON miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, o ile pracownik ten został ujęty w ewidencji zatrudnionych osób niepełnosprawnych. Jednakże w myśl art. 26a ust. 1a1 pkt 1) ww. ustawy miesięczne dofinansowanie nie przysługuje na pracowników zaliczonych do umiarkowanego lub lekkiego stopnia niepełnosprawności, którzy mają ustalone prawo do emerytury.

Nie ma tu więc znaczenia, czy świadczenie emerytalne jest pobierane, czy też nie. Kluczowa jest kwestia, że prawo do emerytury zostało ustalone (decyzja w sprawie).

dr Michał Urban, radca prawny

20. Dofinansowanie do aparatu słuchowego

Mam pytanie dotyczące refundacji baterii zasilających aparaty słuchowe. Zbieram faktury za 2017 r. Czy przysługuje mi dofinansowanie?

Można starać się o dofinansowanie z tego tytułu ze środków PFRON. Baterie zasilające aparat słuchowy zaliczyć można do kategorii „sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym”.

Druga możliwość to odpisanie wspomnianych kosztów od podatku dochodowego od osób fizycznych (oczywiście jeśli jest on odprowadzany). W ramach ulgi rehabilitacyjnej można odliczyć wydatki poniesione na zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego, oraz zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Aby ubiegać się o tego typu refundację, konieczne jest posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności.

Piotr Wojtewicz, aplikant adwokacki

21. Zwrot kosztów remontu łazienki

Mój tata w wyniku wypadku w wieku dziecięcym stracił nogę, porusza się, korzystając z protezy starego typu (drewniano-skórzanej). Ze względu na wiek i obciążenia ma nawracające problemy z utrzymaniem nogi, na którą zakłada protezę, w stanie umożliwiającym poruszanie się oraz z przepukliną. Czy istnieje możliwość ubiegania się o dofinansowanie remontu łazienki w celu dostosowania jej do potrzeb osoby mającej problemy z poruszaniem się?

Osoby posiadające orzeczenie o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności mają możliwość starania się m.in. o częściowy zwrot kosztów przystosowania np. łazienki czy też innego pomieszczenia do swoich potrzeb. Zwrot dokonywany jest w ramach likwidacji barier architektonicznych, uregulowanych między innymi przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wnioski o dofinansowanie składa się pisemnie w Powiatowych Centrach Pomocy Rodzinie. W tych placówkach można uzyskać wyczerpujące informacje na temat np. możliwości otrzymania dofinansowania do dostosowania lokalu osoby niepełnosprawnej, ponieważ wskazane powyżej rozporządzenie określa zasady udzielanej pomocy, jednak szczegółowe warunki ustalane są w konkretnych powiatach.

Warto też zapoznać się z artykułem nt. dofinansowania do likwidacji barier na stronie <http://www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/204628>

dr Michał Urban, radca prawny

22. Likwidacja nietypowej bariery architektonicznej

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim nie mogę przybywać na słońcu ani być narażona na promienie słoneczne, leki nie tolerują słońca. Muszę być osłonięta przed słońcem (długie rękawy, emulsje z filtrem min. 50, etc.). Choroba to białaczka. Czy w tej sytuacji wykonanie zadaszania nad balkonem może być uznane jako likwidacja bariery architektonicznej?

Przez bariery architektoniczne należy rozumieć wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Dlatego ze środków finansowych PFRON mogą być dofinansowane remonty, które poprzez likwidację barier architektonicznych pozwalają osobie z niepełnosprawnością osiągnąć możliwie najwyższy poziom funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Wydaje się, iż wykonanie zadaszania nad balkonem może być uznane za przystosowanie lokalu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Zalecam jednak kontakt z PCPR w celu szczegółowego dowiedzenia się i ustalenia możliwości oraz formalnych wymogów dotyczących dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, kryteriów czy okresu oczekiwania na środki. Poszczególne PCPR-y mogą także ustalać dodatkowe kryteria ubiegania się o środki. Ważne jest także, aby odpowiednio przygotować uzasadnienie wniosku.

dr Michał Urban, radca prawny

23. Złożenie wniosku

Chcę zakupić sprzęt dla niepełnosprawnej córki i wiem, że mogę starać się o częściowe dofinansowanie. Gdzie i w jakiej formie należy złożyć wniosek – do PFRON czy do PCPR?

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych należy do zadań PFRON. Natomiast likwidacja barier architektonicznych należy do zadań powiatów (zadania te także mogą być finansowane ze środków PFRON).

Ogólną zasadą jest, że dofinansowanie zadań ze środków PFRON następuje na pisemny wniosek złożony odpowiednio do PCPR (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie) lub PUP (Powiatowy Urząd Pracy). Formularz wniosku można pobrać z internetu lub bezpośrednio w biurze PCPR właściwym dla miejsca zamieszkania.

Piotr Wojtewicz, aplikant adwokacki

24. Dofinansowanie z programu „Absolwent”

Czy odbycie kursu na licencjonowanego przewoźnika drogowego (Certyfikat Kompetencji Zawodowej) może być zrefundowane z programu „Absolwent”? Jeśli założę firmę i zatrudnię innych kierowców, czy otrzymam dofinansowanie na ten cel?

Z dofinansowań programu „Absolwent” mogą korzystać szkoły wyższe, organizacje pozarządowe oraz partnerstwa szkół wyższych z organizacjami pozarządowymi. Ze środków przeznaczonych na realizację programu może być udzielona pomoc m.in. na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, w tym zdobycie uprawnień zawodowych, koszty kursów i szkoleń zawodowych, specjalizacyjnych, uzyskania licencji i certyfikatów zawodowych. Ponadto w przypadku kursu i szkoleń zawodowych odbywających się poza miejscem zamieszkania dofinansowanie obejmuje koszty zakwaterowania i wyżywienia.

Natomiast osoba niepełnosprawna, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, może otrzymać ze środków PFRON jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Piotr Wojtewicz, aplikant adwokacki

25. Egzekucja komornicza dofinansowania

Czy komornik może zająć przyznane mi z PFRON dofinansowanie i zwrot kosztów zakupu leków?

W odpowiedzi na pytanie warto przywołać uzasadnienie do wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 27 listopada 2013 r. (sygn. akt VIII Ca 472/13), w którym sąd przyjął następujące stanowisko:

„Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 831 § 1 pkt 2 nie podlegają egzekucji sumy przyznane przez Skarb Państwa na specjalne cele (w szczególności stypendia, wsparcia), chyba że wierzytelność egzekwowana powstała w związku z urzeczywistnieniem tych celów albo z tytułu obowiązku alimentacyjnego. Przepis ten nie wprowadza ograniczenia egzekucji komorniczej wobec środków przyznanych na rachunek beneficjenta w ramach dofinansowania z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej jako PFRON). Wynika to z faktu, iż w myśl art. 45 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity – Dz.U. z 2011 roku, Nr 127, poz. 721 ze zm.) PFRON jest państwowym funduszem celowym, którego utworzenie nastąpiło w wyniku stworzenia odrębnych struktur organizacyjnych i nadania mu osobowości prawnej. Dysponentem środków zgromadzonych na rachunkach PFRON jest zaś właściwy jego organ. Zatem środków wypłaconych powodowi w ramach przedmiotowego dofinansowania nie można rozpatrywać w kategorii środków przyznanych przez Skarb Państwa na specjalne cele. Jednakże nawet gdyby przyjąć, że środki te nie podlegają egzekucji,

to ograniczenie takie nie uprawniałoby banku, do którego komornik sądowy skierował zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego, do odmowy wykonania spoczywających na nim powinności wynikających z tego zajęcia, tj. wstrzymania wypłat i przekazania środków na rachunek organu egzekucyjnego”.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

Porady zawarte w niniejszej e-broszurze udzielane były od kwietnia do grudnia 2017 r. i odzwierciedlają obowiązujący w tym okresie stan prawny.

Więcej odpowiedzi udzielonych przez naszych prawników i doradców znajdą Państwo na portalu www.niepelnosprawni.pl w dziale Zapytaj Doradcę oraz w e-broszurach z serii „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad”.

Konsultacja prawna: Grzegorz Jaroszczyk
Redaktorka wykonawcza: Ewa Sawicka
Projekt i skład: Katarzyna Możdżonek
Korekta: Robert Pniewski
Specjalista ds. dostępności: Jakub Dębski
Zdjęcia: Marta Kuśmierz (okładka i str. 23 - Freepik.com)

Wydawca
Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji
ul. Dzielna 1
00-162 Warszawa
© Copyright by Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji
Wszelkie prawa zastrzeżone

E-broszura „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad Finanse” stanowi część projektu Zapytaj Doradcę, który jest współfinansowany ze środków PFRON.

